

การศึกษาปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาล ตามการรายงาน
ของผู้นิเทศการพยาบาล ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

เรืออากาศเอกหญิง สุพิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974 - 568 - 857 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014326

๕ 164 252 32

A STUDY OF FACTORS SUPPORTING SUPERVISION OF NURSING
AS REPORTED BY NURSE SUPERVISORS IN HOSPITALS
UNDER JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE

Flight Lieutenant Supit Prasopsil

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1988
ISBN 974 - 568 - 857 - 6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของ
ศูนย์เฝ้าระวังการพยาบาล ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

โดย เรืออากาศเอกหญิง สุพิศ ประสพศิลป์

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทยานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข)

สุพิศ ประสพศิลป์, ร.อ.หญิง : การศึกษาปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาล
ตามการรายงานของผู้นิเทศการพยาบาล ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม (A STUDY
OF FACTORS SUPPORTING SUPERVISION OF NURSING AS REPORTED BY NURSE
SUPERVISORS IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
DEFENSE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ประนอม โอทกานนท์, 162 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการ
นิเทศงานการพยาบาลของผู้นิเทศการพยาบาล ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้นิเทศการพยาบาลรายงานว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาล 5 อันดับแรก
ได้แก่ "การที่ผู้นิเทศเชื่อว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เป็นประโยชน์" สนับสนุนการนิเทศงานการ
พยาบาลในระดับ "มากที่สุด" อันดับต่อไปอีก 4 ข้อสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาลในระดับ "มาก"
ได้แก่ "การที่ผู้นิเทศรู้สึกว่าการพยาบาลเป็นสิ่งจำเป็นแก่ตนเอง ครอบครัวและบุคคลทั่วไป" "ทักษะ
ของผู้นิเทศเรื่องการตัดสินใจ" "ทักษะของผู้นิเทศเรื่องมนุษยสัมพันธ์" และ "หน่วยงานจัดให้มี
โทรศัพท์เป็นเครื่องมือในการติดต่อประสานงาน"
2. การเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาลของ
ผู้นิเทศ จำแนกทั้งประเภทและสถานที่ปฏิบัติงานของผู้นิเทศ ในข้อ "ผู้บริหารสั่งการจากเบื้องบน
ทางเดียว" พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้นิเทศโดยตำแหน่งมีคะแนน
เฉลี่ยสูงกว่าผู้นิเทศโดยหน้าที่ และผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของกองทัพอากาศ มีคะแนนเฉลี่ย
สูงกว่าผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของกองทัพบก

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา2530.....

ลายมือชื่อนิสิต ร.อ.หญิง สุพิศ ประสพศิลป์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ประนอม โอทกานนท์

SUPIT PRASOPSIL, Flt.Lt. : A STUDY OF FACTORS SUPPORTING SUPERVISION OF NURSING AS REPORTED BY NURSING SUPERVISORS IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE . THESIS ADVISOR : ASST.PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. 162 pp.

The purposes of this study were two folds. They were to study and to compare factor supporting nursing supervision report of nurse supervisor in the Hospitals under the Jurisdiction of the Ministry of Defense.

The major findings:

1. The study revealed that the first factor supporting nursing supervision was the belief in the usefulness of nursing profession. This factor was considered the most supporting. The rest four factors judging much supporting were the nurse supervisor's intuition toward nursing essentially for herself and her family as well as ordinary people, the decision making of skillful nurse supervisor, skillful nurse supervisor's human relationship and workplace telephone communication device.

2. The comparison of factor supporting nursing supervision report of nurse supervisor could be classified in accordance with type and workplace. The results showed that one way communicative administrator was statistically significant difference at .05, with the mean scores of position-nurse supervisor higher than duty-nurse supervisor. Workplace comparison drew the Royal Thai Air Force nurse supervisor higher than the Royal Thai Army nurse supervisor.

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา...2530.....

ลายมือชื่อนิสิต ร.อ. พยาบาล Vร-รพ.ต.จ.๕
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Pranom Othaganont

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มต้นด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศิริเอก ศรีสุโข ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้ากองการพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมทั้ง 6 แห่ง และขอขอบพระคุณผู้เฝ้าเคสการพยาบาล ทั้งในและนอกเวลาราชการ ที่เป็นประชากรในการวิจัย และให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา อาจารย์ในภาควิชาพยาบาลศึกษา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในภาควิชาพยาบาลศึกษา เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา.

เรืออากาศเอกหญิง สุพิศ ประสพศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนว เหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	53
การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	104
	สรุปผลการวิจัย	106
	อภิปรายผลการวิจัย	107
	ขอเสนอแนะ	117
	บรรณานุกรม	120
	ภาคผนวก	132
	ภาคผนวก ก. ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ	133
	ภาคผนวก ข. แผนภูมิแสดงสายการบังคับบัญชาของกองการพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	136
	ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	143
	ประวัติผู้เขียน	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามโรงพยาบาลและประเภทของผู้นิเทศการพยาบาล ..	51
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์.....	54
3	จำนวนและร้อยละของประชากรผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภท และสถานที่ปฏิบัติงาน.....	61
4	จำนวนและร้อยละของประชากรผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามอายุ.....	62
5	จำนวนและร้อยละของประชากรผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่ผู้นิเทศการพยาบาล.....	63
6	การศึกษาค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการพยาบาล ของผู้นิเทศการพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม.....	64
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการ พยาบาล ของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามประเภทของผู้นิเทศ.....	65
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการนิเทศงานการ พยาบาล ของผู้นิเทศการพยาบาล จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงานของ ผู้นิเทศ.....	66
9	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องเจตคติ ของผู้นิเทศการพยาบาล ของผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดยวิธีการทดสอบของเซฟเพ	68
10	การศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการควบคุม	69
11	การศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการ มอบอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจ.....	71
12	การศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องนโยบายและแผนงาน	73
13	การศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการติดต่อประสานงาน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	การศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องความรู้ของผู้มีเทศ การพยาบาล	78
15	การศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องเจตคติของผู้มีเทศ การพยาบาล	80
16	การศึกษาและเปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องทักษะของผู้มีเทศการ พยาบาล	82
17	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการควบคุม	84
18	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการมอบอำนาจหน้าที่และการ ตัดสินใจ	85
19	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องนโยบายและแผนงาน	86
20	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องการติดต่อประสานงาน	88
21	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการรายงานเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการจัดระบบงานของฝ่ายการพยาบาล ของผู้มีเทศที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดยวิธีการ ของเชฟเฟ	90
22	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องความรู้ของผู้มีเทศการพยาบาล ...	92
23	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการรายงานเกี่ยวกับปัจจัย เรื่องความรู้ของผู้มีเทศการพยาบาล ของผู้มีเทศที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลของกองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดย วิธีการของเชฟเฟ	94
24	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องเจตคติของผู้มีเทศการพยาบาล ...	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการรายงานเกี่ยวกับปัจจัย เรื่องเจตคติของผู้นิเทศการพยาบาล ของผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงพยาบาลของทัพอากาศ กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ โดยวิธีการ ของเซฟเฟ.....	98
26	เปรียบเทียบการรายงานเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องทักษะของผู้นิเทศการพยาบาล.....	100
27	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการรายงานเกี่ยวกับปัจจัย เรื่องทักษะของผู้นิเทศการพยาบาล ของผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลของกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ โดยวิธีการ ของเซฟเฟ.....	102

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงกระบวนการในการสื่อสาร.....	22
2	แสดงรูปแบบพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร.....	23
3	แสดงสายการติดต่อสื่อสารแบบการติดต่อสองทาง.....	24
4	แสดงโครงสร้างขององค์การแบบสูงชัน.....	27
5	แสดงโครงสร้างขององค์การแบบ แบนราบ.....	27
6	แสดงองค์การแบบมีผู้ตรวจการ เป็นผู้บริหารระดับกลาง.....	28
7	แสดงองค์การแบบมีผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและผู้ตรวจการ.....	29
8	แสดงองค์การแบบมีผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล เป็นผู้บริหารระดับกลางและ ผู้ตรวจการ เป็นสายประสานงาน.....	29
9	แสดงกระบวนการต่อเนื่องของการนิเทศงาน.....	36
10	แสดงกรอบทฤษฎีที่เป็นแนวทางการวิจัย.....	45